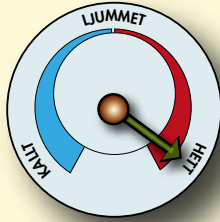
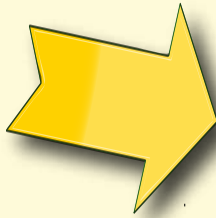

HUR HETT ÄR SPÅR?

Spår är boxerns klart hetaste bruksgren. Förra året tävlade totalt 88 boxrar vid officiella bruksprov i spår. Tillsammans gjorde de 207 tävlingsstarter. 46 boxrar tävlade i appellklass, 24 i lägre klass, 19 i högre klass och 9 stycken tävlade i elitklass.

Trots att spår är den heta bruksgrenen för boxer så minskar antalet tävlande. Åtminstone om man jämför för tio år sedan. År 2003 gjordes 109 individuella starter av boxer i spår, det är 20 % fler än 2013. Totalt 250 tävlingsstarter gjordes och tio boxrar tävlade i elitklass.

Glädjande nog deltog hela 19 boxrar i spår på Boxer-SM 2013 jämfört med sex 2003!

statistik från SKK hunddata

träna SPÅR som en Tula

Text: Pernilla Sundberg

Foto: Pelle Svensson

Alla hundar kan och tycker om att få spåra! Oavsett om du bara vill aktivera din hund eller siktar på att tävla är personspår en aktivitet som inte kräver så mycket av dig men som är väldigt rolig!

Att spåra med sin hund är sällan en fysisk utmaning för hunden, här är det istället hundens huvud som får jobba och en hund som spårtränas kontinuerligt utvecklar både en hög mental kondition och koncentration och kan bli otroligt duktig på att spåra i en mängd olika förhållanden. Det behöver inte bara vara det traditionella skogspåret, utan det kan vara till exempel på asfalt och grus eller på en gräsmatta i en park där många andra människor gått och där det gäller för hunden att kunna diskriminera rätt vittring och följa spårläggaren och ingen annan.

Att spåra innebär egentligen bara en grundläggande sak – hunden ska åt rätt håll följa den markbundna vittringen som spårläggaren lämnat efter sig och påvisa de föremål som spårläggaren

lämnat efter sig. Vi alla vet att hundens förmåga att läsa av och urskilja dofter är helt fantastisk och att den är i princip helt obegränsad. Det vi däremot måste träna på är samarbetet mellan oss och hunden - att hunden spårar det VI vill att den ska spåra och på det sätt VI vill att den ska spåra. Genom träning och rätt förutsättningar så kan spåret både som träning och tävling bli en aktivitet som din hund växer och får självförtroende utav och uppskattar att göra tillsammans med dig!

Pernilla Sundberg tillhör VLO (västra lokalområdet) och tävlar i elitklass spår med nu 8-åriga Tula (Engelaiz Nougat).

Förra året tog Tula deras tredje cert vid Boxer-SM och blev därmed Svensk Brukschampion.

Tula har efter det även blivit Svensk Spårchampion.

De första spåren

Jag använder mig alltid av det som kallas näringsspår i början av hundens utbildning. Den här metoden tycker jag är otroligt bra för att få hunden lugn och koncentrerad. När jag spårar med min hund så vill jag att den ska gå lugnt

och sansat med en låg nos och arbeta metodiskt och inte rusa fram. Näringsspår inbjuder naturligt till att hunden blir noggrann och metodiskt söker av marken efter all doftinformation.

Med näringsspår menas att spåret börjar med en hög godis, att det ligger en liten godisbit i varje fotsteg i hela spåret och att spåret avslutas med en hög godis. Det finns alltså en liten bit mat i samband med det spåret vi vill att hunden ska följa.

De första spåren jag lägger är helt raka och ca 25 – 50 meter långa och liggtiden är ca 30 min.

Jag lägger spåret i medvind så att hunden inte bjuds att lyfta på nosen och söka den vindburna vittringen. Vi vill att hunden ska spåra med låg nos och att den inte använder alla sina förmågor och sätt att försöka leta information om spåret.

Vid starten så gör jag ett påvis – jag visar hunden med hjälp av min hand att det finns godis på marken och sen så står jag bara tyst bakom hunden. Det brukar ta en stund innan den hittat alla godisbitar för att sedan börja följa spåret, men det får ta tid. Jag säger ingenting och gör ingenting utan låter hunden följa spåret helt själv utan hjälp eller stöd. Det enda jag gör för att ”styra” är att jag har hunden i koppel istället för spårlina bara för att hindra att hunden börjar snurra runt spåret eller få för bråttom. Skulle hunden t.ex. vilja gå tillbaka för att den tror att det finns godis kvar så visar jag lugnt med handen att godis finns framåt längs med spåret.

Det är först vid slutet och den sista godishögen som jag berömmar, klappar om och belönar hunden med till exempel lek. Detta gör jag några gånger och jag utökar även tiden allt eftersom så att spåret kanske har en liggtid på 45 min efter 10 gånger.

Nästa sätt att gå vidare på är att inte lägga godis i varje fotsteg utan i vartannat steg. Samtidigt lägger jag längre spår, jag utökar längden succesivt i princip varje gång och jag utökar även liggtiden med jämna mellanrum. Efter hand så lägger jag i vart tredje fotsteg och så vidare.

Skynda långsamt

Det som man ska vara observant på är att inte öka på svårighetsgraden för snabbt.

Gå inte vidare om hunden inte har rätt teknik eller inte riktigt förstår vad det är du vill att den ska göra. Hunden ska aldrig riskera att misslyckas i inläringen.

Ungefär här i träningen börjar jag också lägga in svängar och vinklar i spåret, och när jag gör det så backar jag alltid tillbaka i träningen lite och då lägger jag återigen mer näring i spåret just där vinkeln eller svängen är. Så då är jag kanske tillbaka med godis i varje fotsteg – svårighetsgraden ökas men samtidigt så backar vi tillbaka i grundträningen för att få hunden att lyckas. När hunden sen är säker i sitt vinkelarbete så plockar jag succesivt bort även det.

Spårrapporter

När man kommit så pass långt i spårarbetet så är det även läge att plocka in spårrapporterna. Jag börjar alltid med att lägga in slutapporten. Det kan vara vad som helst, en leksak, en pinne, en påse med kattmat eller precis vad som helst som hunden tycker om. Jag lägger alltid en burk med godis i inläringen för att på det sättet introducera

Påvis av starten på ett näringsspår.

BOXRAR KAN TEMA SPÅR

föremål i spåret på ett väldigt kravlöst och positivt sätt. Men läs av din hund, kanske

vill den hellre ha en leksak istället för godis? Använder vi det som hunden uppskattar och vill jobba för så går träningen framåt. Så länge vi visar att vi blir glada och att hunden får en positiv förstärkning av att hitta ett föremål! Kom ihåg bara att det är vad hunden vill ha som är det viktiga!

När hunden stannar vid föremålet så hjälper jag hunden att göra sin markering. Har man varit duktig och tränat på markeringen vid sidan om spåret så kommer den oftast automatiskt efter lite tidsfördröjning, annars så får man hjälpa hunden med vad den ska göra och helt enkelt säga t.ex. ligg om det är en liggmarkering man tränat in. När hunden väl markerat på det sätt jag vill så belönar jag hunden genom lek och mat.

Så här fortsätter jag, med kanske godis i vart 10:e steg, ibland varierar jag och lägger 3 meter med näring i varje och sen går jag 40 meter med inget alls och så vidare. När hunden markerar slutapporten utan hjälp så öka även på antalet apporter succesivt.

Markeringar

Nästan alla använder sig av olika markeringar när hunden hittar en spårapport. Anledningen till det är att vi som förare inte ska missa att hunden faktiskt hittar något. Alla hundar har inte en tydlig markering, de kanske bara stannar till snabbt, slår lite med huvudet och fortsätter sedan vidare i spåret. Detta är inte helt ovanligt, framför allt med hundar där spåret blir så viktigt att de istället prioriterar bort föremålen i det. Har man hunden 15 meter framför sig i tät skog så är det inte alltid så lätt som förare att upptäcka att hunden hittat något om den inte har ett tydligt sätt att visa det för oss. En träningskamrat till mig upptäckte mitt i ett tävlingsspår att hunden hade en pinne i munnen och att ytterligare en pinne låg på marken när den stannade. Hunden hade alltså gått med en pinne i munnen 200 meter helt obemärkt! Men har du en ordentligt intränad markering kan du inte undvika att upptäcka när hunden faktiskt visar att den har hittat en apport och risken att missa på tävling blir då så mycket mindre.

Det finns flera olika markeringar du kan välja, t.ex:

Liggmarkering – hunden stannar och lägger sig ner med apporten mellan tassarna.

Stående markering – hunden stannar och förblir stående över apporten.

Sittande markering – hunden sätter sig och har apporten framför sig.

Apporterande markering – hunden tar spårapporten i munnen och vänder tillbaka till dig.

Jag använder mig av en blandning av två av dessa. Tula stannar och tar upp apporten i munnen och står kvar tills jag kommer fram. Anledningen till det är att hon naturligt tycker om att avlämna föremål till mig och dessutom väldigt gärna vill gå och bära på saker. Dock vill jag inte att hon ska lämna spåret och dess riktning – hon ska bli kvar där hon senast hade kontakt med spåret. Detta för att förenkla det fortsatta spårandet efter belöning – hon behöver inte leta upp spåret igen för att fortsätta efter markeringen. Med all säkerhet har inte jag gått i spårkärnan det ögonblick hon hittade apporten och jag vill undvika onödig tidspillan på att hon ska hitta spåret igen om hon kommit tillbaka till mig med apporten i munnen. Jag hade bestämt mig för att ha en stående markering på henne när vi började träna under valptiden men när jag skulle börja träna detta i spåret så ville hon så gärna ta upp det hittade föremålet och det var ju inget som jag ville träna bort så det fick istället bli en blandning av två markeringar istället.

Att träna in en markering är inte alls svårt, enklast är om man använder sig av klicker och operant inlärning. Det viktiga att tänka på här är att inte plocka in träningen av markeringen i själva spårträningen utan att göra det separat.

Jag använder mig återigen av en burk med godis i, jag lägger den framför hunden och när hunden utför rätt beteende så klickar jag och öppnar burken och ger hunden godis. Har du rätt tajming med klickern och är observant på din hund så går det väldigt fort. Är det en liggmarkering du vill träna in så stegrar man svårighetsgraden med att hunden bara ska titta på burken för att få godis, sedan sätta sig och titta innan godis, sedan vara på väg att lägga sig ner innan godis o.s.v. Med rätt tajming går det fort för hunden att förstå att rätt beteende ger utdelning. Detta är även anledningen till att jag använder godisburk som spårapport i

början. Hunden är så tränad i att rätt beteende vid godisburken ger belöning så att det sällan blir missförstånd eller konflikter och att det är väldigt enkelt att därefter börja träna markering på andra föremål.

När markeringen på Tula fungerade på godisburken så tog jag fram en leksak, klickade vid rätt beteende och belönade henne sedan, men då genom lek med leksaken. Tillvägagångssättet var precis det samma som vid burken, stegringen innan klicket kom det samma, skillnaden var bara belöningen. När det väl började funka på en specifik leksak, då testade jag på en spårpinne istället och gjorde samma sak igen.

När hunden förstår och utför rätt beteende vid markeringsträning utanför spåret så är det tillfälle att lägga in föremål i spåret. Föremålen eller apporten kan i princip vara vad som helst, en avbruten pinne, en träbit, en leksak eller mat.

Jag har inte bara pinnar som spårapporтер vid vår spårträning utan jag använder mig av det mesta. Här det bara fantasin som är begränsningen. Så länge hunden vet att en hittad spårapporтер betyder något positivt.

Spårupptag

Spårupptag betyder att hunden på kommando skickas mot spåret och självmant ska leta upp var spåret är och därefter välja rätt riktning, alltså framspår. Föraren visar inte hunden var spåret går någonstans och i vilken riktning genom ett påvis utan detta ska hunden lösa själv. På tävling ingår spårupptag i högreklass och elitklass.

Det finns många olika tankar om hur man ska träna upptag och vad man ska göra för att minimera risken för att hunden tar bakspår (hunden väljer att ta upp spåret men i fel riktning). En metod som jag använder mig av är upptagsträning på känt spår vid inläring – hunden ska göra ett spårupptag på ett på förhand känt spår. Det går till så att jag lägger ett spår på ca 350 meter, jag har apport vid 150 och 300 meter och världens bästa belöning på 350 meter. Samtidigt har jag även en snitsel hängandes vid 320 meter så att jag har en exakt punkt för spåret när jag väl ska göra upptaget. Jag gör ett vanligt påvis i starten och låter hunden spåra fram till andra apporten på 300 meter. Efter belöning och lek så selar jag av hunden, går en liten bit ifrån spåret och tar en paus på 5-10 min så att hunden får ett längre avbrott. Det räcker att man sätter sig ner, ger hunden vatten och en chans att återhämta sig. Sen selar

jag på hunden igen och går rakt emot snitseln som jag hängt upp. Det är ingen nackdel att hunden vill framåt för att på nytt ta upp spåret, släpp efter lite försiktigt på spårlinan men låt den inte rusa mot spåret. När hunden så småningom får kontakt och tar upp spåret så kommer den att få belöningen som du lagt ut som spårslut omgäende.

Det finns många andra varianter, ett är spontanupptag, där du går med hunden som om du är ute på promenad, utan spårsele eller lina, mot ett spår som du lagt ut i förväg. När ni passerar över spåret så kan hunden självmant välja att ta upp det eller bara fortsätta promenaden. Fördelen med en sådan här metod är bland annat att hunden inte har någon föräning om vad det är den ska göra, vi är ju bara ute på en promenad. Plötsligt hittar den ett spår, om hunden då inte tar upp spåret spelar det ingen roll för i hundens värld är ni ju bara ute och går och vi kan passera spåret vid ett senare tillfälle.

Jag tror inte att det endast finns en rätt lösning för hur man ska göra, utan när man väl börjar träna upptag så får man helt enkelt pröva sig fram till den metod som verkar fungera för just dig och din hund. Det som jag dock aldrig avviker ifrån är en belöning för hunden kort efter upptaget. Efter bara ca 20-30 meter har jag ALLTID en burk med mat som belöning.

Vad gör man då om hunden tar bakspår? En del skickar om på samma upptag, en del avbryter hunden, selar av och låter bli att fortsätta just det spåret. Man sätter hunden i bilen och det spåret uteblir eller så kanske man gör ett nytt upptag på ett nytt spår. Om det är rätt eller fel kan nog ingen svara på, men i lydnadsträningen eller i sökträningen t.ex. skulle de allra flesta av oss när hunden missförstår oss eller utför ett moment på "fel" sätt aldrig koppla upp hunden, gå av planen och sätta in den i bilen och avsluta träningen utan vi försöker en gång till och denna gång så hjälper vi även hunden till att göra rätt och lyckas istället. Så försöker jag att tänka med all hundträning, oavsett vilket moment det är vi tränar. Utför inte hunden momentet så som jag har tänkt så försöker jag att visa och hjälpa hunden till att göra rätt.

Om Tula väljer bakspår (vilket tyvärr händer med jämna mellanrum) så låter jag henne bakspåra tills jag är helt säker på att hon inte kommer att vända självmant och ta upp framspår, jag stannar och släpper linan och försöker vara

Spårtips för den fortsatta träningen!

- ★ **Använd din fantasi** och begränsa inte din träning till vad ni brukar göra och hur det ser ut på tävling.
- ★ **Fundera på vad din hund tycker om.** Pipleksaker, kamptrasor, mjukost eller kyckling? Använd en belöning som din hund verkligen uppskattar och värdesätter.
- ★ **När du börjar med näringsspår** - våga vänta ut hunden i själva godisletandet. Det brukar ta någon träning innan hunden kopplar samman godisletandet med spåret och förstår sambandet.
- ★ **När du introducerar nya svårigheter** i spåret som t.ex. en spetsvinkel eller liknande – tänk då på att backa tillbaka i själva grundträningen. Lägg spåret då i enklare terräng, i medvind eller gå tillbaka med godis i varje fotsteg.
- ★ **Spåra på olika underlag** och gör terrängbyten. Att du varierar dig gör att hunden blir mer erfaren och duktigare. Att spåra på asfalt är inget problem – om hunden fått lära sig det.
- ★ **Testa och lägg spår med förledningar** (d.v.s. en annan person passerar över det spåret som hunden ska följa). Hunden lär sig att diskriminera olika personers vittring och hunden kommer bli mer säker på vilket spår som är det rätta. Tänk då på att det efter förledningen ska finnas en belöning till hunden i form av godis eller leksak så att hundens val av spår blir bekräftat.
- ★ **Var inte bekväm** när du lägger spåret. Gå igenom buskage, gå över det omkullfallna trädet, gå över den våta myren eller i den trånga granskogen. Vi människor tenderar att bli bekväma när vi lägger spår till våra hundar och väldigt ofta ger vi hundarna förutfattade mening om var spåret borde gå.
- ★ **När din hund börjar bli säker** och erfaren, träna med längre liggtider. Hundar som är ordentligt grundtränade och utbildade har inga problem att följa spår som har liggtider på över 10 timmar.
- ★ **Övrraska din hund!** Vad händer med din hund om spårläggaren kanske har suttit stilla i spåret i 15 minuter innan man går vidare, eller kanske kryper 20 meter eller varför inte går baklänges en bit? Med små medel kan man tagga hundarna att bli ännu mer nyfikna och noggranna för att inte missa en enda händelse i spåret.
- ★ **Eller varför inte lägga ett kvällsspår** och låta hunden ta det när det är mörkt ute?
- ★ **Använd snitslar så lite som möjligt.** Även om vi inte är medvetna om det så styr vi ofta våra hundar mer än vi tror. Spår är ett självständigt arbete som hunden ska klara alldeles på egen hand.
- ★ **Låt hunden få tid** att ta sig igenom en svårighet och stressa den inte, ge den möjlighet att lösa det själv.
- ★ **Om något inte fungerar** eller blivit fel, backa tillbaka i träningen och gör enklare övningar ett tag för att sedan stegra svårigheten igen.
- ★ **Försök att alltid titta på din hund** under spårarbetet. Hur betar den sig när den tappar spåret eller går över en vinkel? Hur ser den ut när den får en störning i spåret som förledning av en annan person eller kanske vill spåra vilt? Slutar den vifta på svansen eller stannar den tvärt? Går den upp i varv och blir stressad? Vänder den tillbaka och söker hjälp hos dig? När vi kan läsa vår hund har vi mycket större chans att förstå vad som försiggår i spåret och hur hunden tacklar alla svårigheter och utmaningar som presenteras.

tydlig med att jag inte är intresserad av att fortsätta när hon väljer fel riktning. När hon så småningom märker att hon är rätt ensam om att vilja åt fel håll så ropar jag in henne och låter henne göra upptaget en gång till. När hon då går ut andra gången och tar rätt håll (de allra flesta hundar väljer inte bakspår två gånger på raken på samma upptag), så får hon en väldigt snabb belöning på att hon gjort rätt, eftersom det alltid finns en belöning direkt efter upptaget oavsett om hon gör rätt första eller andra gången.

För oss har det här sättet fungerat bäst, man måste helt enkelt pröva sig fram.

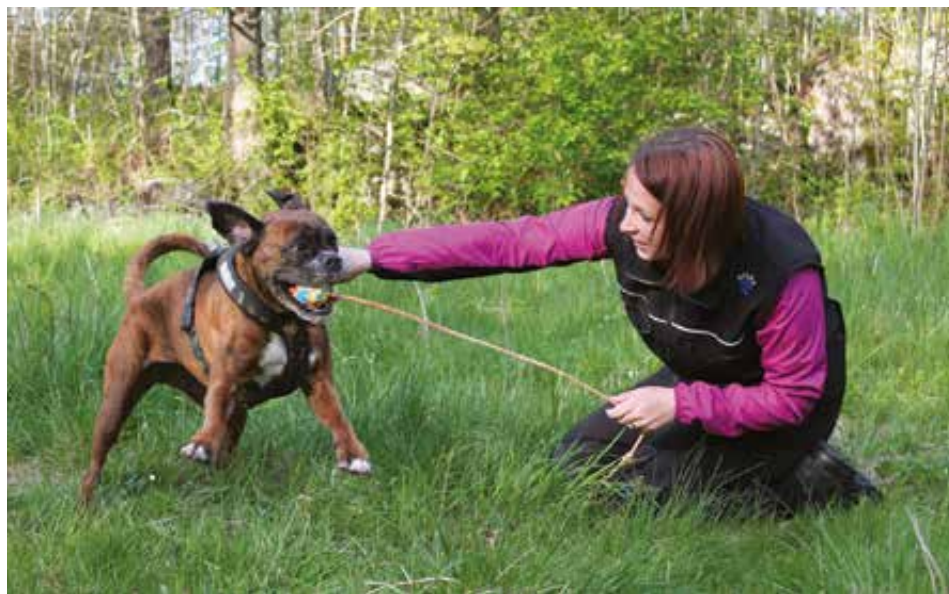
Vår egen spårträning

Trots att Tula nästan är 9 år så är vår tävlingskarriär inom bruket inte riktigt avslutad än. Jag har turen att få ha en hund som tycker om att få arbeta och som är väldigt rolig att få träna och tävla med. Jag vet inte hur många träningsspår totalt vi gjort under åren men jag räknade på att vi i alla fall gjort 40 tävlingsspår hittills. Alla tävlingsspår har vi lyckats att ta oss igenom från start till slut. Långt ifrån alla gånger har vi haft med oss alla pinnarna, vid två tillfällen har vi missat slutporten och vid ett tillfälle så har vi sparat ett helt elitspår och bara hittat slutporten, men vi har alltid tagit oss igenom utan att behöva bryta ute i skogen p.g.a av att Tula tappat spåret. På något sätt så har hon alltid tagit oss igenom det. Det tycker jag är riktigt häftigt!

Jag har suttit och funderat på vad det är som

gjort att hon blivit en såpass säker spårhund. Självklart beror det till stor del på att hon är den hon är, en hund med mycket vilja och lust till att få arbeta men mycket ligger ju också i alla de träningsspår vi gjort genom åren och att det funnits en medvetenhet i hur vi ska träna och vad det är vi behöver träna. Det löser man ju inte själv, vi har haft otroligt mycket hjälp från vårt träningsgäng. Ett antal gånger har vi suttit och försökt planera och strukturera upp det vi ska göra. Vi har funderat på vad vi behöver träna på och om det är några frågetecken. Hur gick förra spåret vi gjorde? Vad var det som hände då? Kanske var det ett tävlingsspår där vi hade bakspår på upptaget men att själva spårarbetet gick bra och vi hade alla pinnar med oss hem? Då kanske det är just upptagsträning vi behöver lägga lite mer tid på. Eller hade vi problem med att vi tappade spåret vid en spetsvinkel och det tog tid att hitta tillbaka? Kanske vi då behöver träna just vinklarna och backa tillbaka i träningen och lägga näringsspår igen för att stärka upp.

Efter en period med många tävlingar så brukar jag ofta lägga spår som kanske bara är 600 meter långt men med en riktig motivationshöjare som till exempel en bitstock på slutet som nästan taggar Tula för mycket just för att öka på intensiteten lite. Kanske har hon gått över första pinnen två spår på raken för att hon har haft lite bråttom i starten – då lägger jag näringsspår i starten och en pinne väldigt tidigt för att påminna henne om vikten av att vara noggrann från början. Något spår kanske är 2 km långt för att kolla av hur det

Tula har hittat en boll som spårapport och belönas med lek.

är med själva spårkonditionen – att hon orkar gå långa spår. Ibland kanske jag lägger ett lätt spår i enkla förhållanden – inga terrängsvårigheter eller andra klurigheter men istället med en liggtid på 6 timmar.

Träna både svagheter och styrkor

Och till sist, oberoende hur förra träningen eller tävlingen gick, försök också att fundera på era starka och svaga sidor – båda behöver underhållas. Det brukar sägas att hundträning är en färskvara, att man både måste förstärka och träna upp hundens svagheter samtidigt som man ska underhålla hundens styrkor för att uppnå långsiktiga och hållbara resultat. Och visst stämmer det, glömmer vi av att ge hunden positiva erfarenheter för något de är rätt duktiga på så finns risken att den egenskapen blir sämre och sämre för varje träning eftersom den inte ger någon utdelning.

Ju säkrare och mer erfaren din hund blir, desto mer avancerad kan er träning bli samtidigt som banden och relationen er emellan med all säkerhet kommer att stärkas – din hund kommer tycka att det är kul att arbeta ihop med dig. Oavsett om vi tränar med mål att tävla eller inte så mår både hundarna och vi bra av att få aktivera oss och ha kul ihop!

PO SUNDELIN

I HUVUDET PÅ

Vi Boxerägare får ofta höra att våra hundar inte kan spåra. Ingenting kunde vara mera fel. Boxern är en alldeles utmärkt spårhund. Dess nyfikenhet och kämpaglöd tar den fram i vilken miljö som helst. Det är helt underbart att se när den viker ner huvudet så mycket att öronen är längst fram och den platta nosen djupt i backen för att få en så stor doftupplevelse som möjligt. Ingen annan aktivitet är mer samarbetsfrämjande än ett smaskigt spår med stor svårighetsgrad. Den glädje du som förare känner efter ett lyckat spår smittar av sig på hunden och manar till mer av samma sak. Ni har tillsammans löst en uppgift!

Mitt spårintresse började på allvar när jag fick ett hånfullt ”Men han bakspårade ju!” som reaktion på min stolta berättelse om tremånadersvalpen Ringsides Exit. En bedömning gjord med SBK:s regelverk som mall. Exit hade följt mitt spår ett hundratal meter tillbaka till bilen på en parkeringsplats där jag lämnat den några timmar tidigare. I själva verket var det ett enastående bevis för vad hundar kan. Många hade gått promenadvägen och satt mängder av doftspår. Det var dock inget som störde min lilla energiska valp. Han tog mig raskt tillbaka till rätt bil. Så, glöm SBK:s regelbok som ett mått för vad hundar ska klara! Den har förstört mången god spårhund och tagit bort glädjen från ett väl genomfört spår som inte klarade tidsramen eller något annat av människan konstruerat påfund.

Fortsättningen på historien blev dock lycklig, den oförstående SBK:aren kopplade ihop mig med Tage ”Tomten” Nyholm, en gammal speedway-förare av världsmästarklass. Efter avslutad karriär ägnade han sig åt att undersöka hundars spårformåga och utvecklade minutlösa träningsme-

toder. Hos honom tillbringade jag i två års

tid två heldagar i veckan för att lära mig och Exit att bli ett bra spårhundsekipage.

Till detta har jag sedan lagt flera sommarläger med välrenommerade instruktörer - inte minst i Boxerklubbens regi. Att vi tillsammans inte har några meriter på tävlingsbanan kan vi trots all utbildning och träning skylla på mig, som inte orkar runt ett tävlingsspår på utsatt tid och att vi heller inte hade något lydtnadsprogram att skryta med. Att en spårävling kräver god fysik av föraren och avgörs på lydtnadsplanen har jag svårt att förlrika mig med. Långa komplicerade spår vore mer utslagsgivande.

En annan erfarenhet, som byggt mitt spårintresse, är att hålla spårkurs för valpar och unghundar. Att se dem lösa uppgiften är en fantastisk upplevelse. Hundar kan! Att sedan så många som två tredjedelar av elithundarna misslyckas på SM är ju inget annat än ett bevis för att träningen förstört mer än den gagnat. Vad som saknas är vad som skulle kunna kallas spårdressyr.

Spårdressyr handlar om övningar som går ut på att hund och förare ska bli ett ekipage med ömsesidig förståelse för de provningar ett spår kan innebära. Kom ihåg, hunden kan spåra. Det gäller att lära sig att på bästa sätt utnyttja detta utan att samtidigt tala om för hunden att jag kan bättre. Om hunden i något läge blir tveksam, ska vi inte påverka beslutsfattandet oavsett vi vet vad som är rätt eller fel utan i stället ta till åtgärder som underlättar för hunden att själv lösa uppgiften. Ärligt talat, hur ofta vet vi vad som är rätt

Exit var en arbetande boxer hela livet och han spårade in i det sista. Exit blev 12 år.

BOXRAR KAN

TEMA SPÅR

PO Sundelin är mångårig medlem i Boxerklubben och har vid sidan om brinnande spårintresse ägnat engagemang och tid åt föreningen. Det har varit styrelseuppdrag i både avdelningsstyrelsen (AS) och ÖLO.

PO är också en flitigt anlitad revisor. Boxer har han haft sedan åttiotalet och tillsammans med sin fru Gunilla har han kenneln Siggbergs Boxer.

när vi står där i djupa skogen med en hund som tappat spåret?

Det leder mig in på vad jag menar med begreppet spårdressyr. Det är i huvudsak jag som förare, som måste lära mig att läsa av hunden och agera på ett förstående sätt inför de problem som kan uppstå. För att räkna upp några: Skiftande markunderlag (grus, gräs, sand, asfalt, barr, torrt, blött, frost, snö) vindriktning och dess inverkan på hundens rörelsemönster, min egen påverkan t.ex. att jag ramlar eller att jag trots träning försöker styra hunden, spårtapp, störning från korsande vilt och människor, vägövergångar, nivåskillnader, mikroklimat, bakspår, belöning (lek, godis, kamp, röstberöm o.s.v.). Lydnads-uppgörelser i spårskogen är också något som kan påverka negativt för det fortsatta intresset.

När kan man då börja spårövningar med sin hund? Så snart som möjligt efter ankomsten till det nya hemmet blir mitt svar. Korta spår 10 - 15 meter med snabb belöning. Gör så här: Lämna hunden hemma eller i bilen. Välj ut en plats inte långt därifrån där du har vinden i ryggen och gå ut en bit i skogen (det är den lättaste platsen). Lagg ner en leksak eller godis och gå sedan i en vid bäge tillbaka och hämta hunden. Gå fram till stället där du vek av in i skogen och ta ett par steg in på spåret och vänta. Tålmod är det enda mod du behöver brukar jag säga. Säg inget, påverka inte, bara vänta. När hunden får röra sig runt dig i kopplets längd, kommer den förr eller senare att bli nyfiken på spårdofterna och dra iväg. Har det inte hänt något på en kvart tjugo minuter kan du utan risk fortsätta promenaden utan att hunden upplever att den misslyckats.

Får du inte igång spårbeteendet med den här metoden kan du för att väcka dess nyfikenhet låta

hunden se att du går in i skogen innan du upprepar övningen. Men, kom ihåg att spårarbete är ett nosarbete, inte något som bygger på syn. Vad som driver hunden framåt på spåret är en kombination av nyfikenhet och kamplust. Det är viktigt att man börjar i medvind. Tänk dig att doften stiger upp som en rökpelare som sedan skingras för vinden. Går du i motvind möts du av ett moln av dofter och hunden har svårt att lokalisera ursprunget. Den otränade hunden kommer då att gå i zick-zack och den otränade föraren kommer till slutsatsen att hunden inte kan spåra. För varje ny svårighetsgrad, (vinklar, byte av underlag o.s.v.) ska du alltså börja träningen i medvind.

Viktigt vid inlärnin är sömnens inverkan. När jag tränade med Tomten, lade vi upp träningsdagen så att förmiddagen innebar ett nytt moment. Till exempel en spårinkel. Exit lämnades efter förrättat värv att sova i bilen medan vi intog lunch. På eftermiddagen upprepade vi övningen, men då med en vinkel åt andra hållet för att lära in att en vinkel, med samma problemlösning som använts på förmiddagen, kunde gå åt ett annat håll. Sömnens gör underverk eftersom intrycken då får möjlighet att sorteras in på rätt plats.

Det finns många åsikter om hur man som förare ska bete sig under pågående spårarbete. En del pratar kontinuerligt med sin hund, andra är helt tysta. Själv tillhör jag den tysta kategorin eftersom jag är rädd att påverka vad som försiggår i hundens hjärna. Men, de pratglada har tävlat på SM-nivå, så att säga att det är fel gå inte. All inledande träning bör ske i koppel och (icke-stryp) halsband. Att trassla med en lina stör både hund och förare. Tids nog när hunden är redo är även det ett träningsmoment.

Avslutningsvis några handfasta råd: Styr aldrig hunden, ta den tid som behövs, inled träningen i medvind, hitta rätt belöning. Lek, lek, lek. Gör varje träningspass till en behaglig upplevelse. Bråka inte med hunden. Till sist, om ni är ett samspelt och vältränat ekippage: Lita på din hund!

PO Sundelin / Siggbergs
Boxer

